

พัฒนาคือสร้างสรรค์

จุลสารส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 ประจำปี 2563

การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

CDD Trend

หน้า
2

การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 9 ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

รอบรู้ พช.

หน้า
3

“โครงการสร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนา
คุณภาพชีวิตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
ทางรอดของคนไทย บันไดสู่ความยั่งยืน

พัฒนา คือสร้างสรรค์

หน้า
4-5

กรมการพัฒนาชุมชนกับการขับเคลื่อนโครงการ
สร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Check In ชุมชน

พัฒนาการผู้มีใจรักและทุ่มเท ลงมือทำจริง เห็นผลชัดเจน

หน้า
6

เติมพลังชุมชน

“น้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สู่แผนปฏิบัติการ 90 วัน
ปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารของกรมการพัฒนาชุมชน”

หน้า
7

เคล็ดลับสู่ความสุข

8 วิธี “ทำงานที่บ้าน” ให้ “ได้งาน”

หน้า
8

กรมการพัฒนาชุมชน มูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร่วมกันภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ทั้ง 7 ภาคี ได้นำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้หมู่บ้านเป็นฐานของการพัฒนา มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันให้ทุกครัวเรือน และพัฒนาคานให้มีความรู้ และปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีอาชีพ สร้างรายได้ ท่ามกลางวิกฤตโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยการจัดทำโครงการที่ประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชา และนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่กว่า 40 ทฤษฎี ที่ทรงพระราชทานไว้ให้ในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มาประยุกต์กับแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ และการออกแบบเชิงภูมิสังคมไทย เพื่อการพึ่งตนเองและรองรับภัยพิบัติ ในรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ยึดแนวพระราชดำริการพัฒนาพื้นที่ 3 ขั้นตอน เริ่มต้นจาก ขั้นตอนที่ 1 การหาหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ในกรณีนี้คือการหาน้ำฝนในพื้นที่ ขั้นตอนที่ 2 คือ การปรับปรุงดิน ผ่านเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย และขั้นตอนที่ 3 คือ การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่

การจัดรูปแบบที่ดิน ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” จะแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน 30 : 30 : 30 : 10 ดังนี้

30% สำหรับทำโคกหรือป่า ซึ่งดินที่ทำโคก มาจากการขุดหนอง นอกจากนี้ การสร้างโคกในพื้นที่จะเป็นการเก็บน้ำไว้ในดิน ในระบบรากของต้นไม้และในระบบคลองไส้ไก่ และระบบเหมือง ฝาย ชะลอน้ำ เน้นการปลูกป่า 5 ระดับ ตามพระราชดำรัส ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง คือ ปลูกไม้ใช้สอย ไม้กินได้ และไม่เศรษฐกิจ เพื่อให้ได้ประโยชน์ คือ มีกิน มีอยู่ มีใช้ มีความสมบูรณ์ และความร่มเย็น

หุบเขา กันฝ่ายกักเก็บน้ำเอาไว้ใช้ในยามวิกฤต และเลี้ยงปลา พอกิน เหลือแบ่งปันและขาย

โคก ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง (6 ไร่)

ช่วยสร้างหน้าดิน สร้างปุ๋ยจากธรรมชาติ

โคก ปลูกที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ (0.5 ไร่)

เป็นโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

แก่งก้นน้ำ ความจุ 8,000 ลิตร ชนิดทำเอง ใช้วิธีสูบน้ำ ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์แล้วปล่อยไปตามคลองไส้ไก่

หนอง (ทั้งหมด 1.5 ไร่)

มีน้ำใช้เพียงพอไม่ต้องพึ่งชลประทาน

คลองไส้ไก่ กระจายความชุ่มชื้นให้กับป่า

หนองขยับบันได เก็บน้ำให้เพียงพอต่อการใช้ และสะดวกในการบริหารจัดการน้ำ

นาขยับบันได (2 ไร่) ฤดูฝนปลูกข้าวพอกิน เหลือแบ่งปันและขาย

นอกฤดูทำนาปลูกพืชไร่เป็นรายได้เสริม ยกต้นสูง 1.00 เมตร ลดการชะล้างหน้าดิน

แบบจำลองการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม กรณีที่เนินเขามีหุบเขา “บริเวณลุ่มน้ำป่าสัก” เนื้อที่ 10 ไร่

EDITOR'S

บก.วอคุย

TALK

เมื่อโลกปั่นป่วน

เราจะปรับตัวอย่างไรให้อยู่รอด

โลกปั่นป่วน หรือ Disruptive World เป็นคำที่คุ้นหูในแวดวงธุรกิจ และเทคโนโลยีมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่หลายคนอาจจะยังไม่รู้ว่าโลกปั่นป่วนจะเป็นอย่างไร หากทว่าในเวลานี้ ถ้าบอกว่าโลกทั้งใบปั่นป่วนด้วย “ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉม ในระยะเวลารวดเร็วฉับพลัน และต้องปรับตัวตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว องค์กร

และสังคม จนถึงนโยบายระดับชาติเพื่อรับมือความปั่นป่วนของเจ้าไวรัสร้ายสายพันธุ์ใหม่ หลายคนคงเห็นภาพชัด อาทิเช่น สถานศึกษาต้องเปลี่ยนระบบการเรียนการสอน ร้านอาหารต้องปรับตัวสู่การขายออนไลน์หันมาเน้น Delivery สินค้าและบริการหลายประเภทต้องหยุดชะงัก ผู้คนต้องปรับวิถีชีวิต หันมาใส่ใจประเด็นสุขภาพ ตลอดจนหาทางออกจากภาวะวิกฤตทางการเงินที่ต้องหยุดพักการทำงานตามประกาศป้องกันการแพร่ระบาดโดยภาครัฐ และแน่นอนว่าปัญหาปากท้องก็ตามมา จะอยู่อย่างไร จะกินอย่างไรจึงจะรอดพ้นวิกฤต และความปั่นป่วน โกลาหลในห้วงขณะนี้

ย้อนกลับมามองแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการขับเคลื่อน “การพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งมุ่งหวังให้ประชาชนมีทัศนคติและสร้างลักษณะนิสัยที่พึ่งตนเองได้ตามบริบทและภูมิสังคมอย่างเป็นรูปธรรมในระดับครัวเรือน ตามกิจกรรม 3 ส่วน

1. สร้างความมั่นคงทางอาหาร

2. สร้างสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

3. สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

อาจช่วยตอบใจหทัย และเยียวยาวิกฤตนี้ได้หรือไม่ ต้องไปลองศึกษาต้นแบบดี ๆ ที่เริ่มลงมือทำไปแล้วในเนื้อหาของจุลสารฉบับนี้กันค่ะ

การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

ท่ามกลางปัญหาวิกฤตด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งเรื่องภัยแล้งและน้ำท่วม ที่คาดว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิต และโครงสร้างพื้นฐาน ที่จำเป็นทำให้เศรษฐกิจฐานราก (Local economy) ของประเทศ เกิดความเสียหาย เพิ่มปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตลอดจนระบบการผลิตทางการเกษตรที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่าง ๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง สาเหตุหลักมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร้ขอบเขตของมนุษย์ ทำให้สูญเสียความสามารถในการรองรับความต้องการมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

30% สำหรับแหล่งน้ำ ทำการขุดบ่อ ทำหนอง และคลองไส้ไก่ หรือคลองระบายน้ำรอบพื้นที่ตามภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยขุดให้ลาดเอียงไปตามพื้นที่ เพื่อให้ น้ำกระจายเต็มพื้นที่เพิ่มความชุ่มชื้น ลดพลังงานในการรดน้ำต้นไม้ นอกจากนี้ยังสามารถทำฝายทดน้ำ เพื่อเก็บน้ำไว้ในพื้นที่ให้มากที่สุด โดยเฉพาะเมื่อพื้นที่โดยรอบไม่มีการกักเก็บน้ำ น้ำจะไหลลงมายังหนองน้ำ และคลองไส้ไก่ ให้ทำฝายทดน้ำเก็บไว้ใช้ยามหน้าแล้ง

30% สำหรับทำนา ปลูกข้าว โดยให้ยกหัวคันนาให้สูงและกว้าง สูง 1-1.2 เมตร ความกว้างตามความเหมาะสม เพื่อให้หากกักเก็บน้ำไว้ในยามน้ำหลากบนหัวคันนา

ส่วนอีก 10% สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย และโดยรอบพื้นที่ ปลูกพืช ผัก สวนครัว เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ทำให้อยู่อาศัยพอกิน พอใช้ พอมีเงิน เป็นเศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐาน ก่อนเข้าสู่ขั้นก้าวหน้า คือ ทำบุญ ทำทาน เก็บรักษา ค้าขาย และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชน

การออกแบบพื้นที่เชิงภูมิสังคมไทย เพื่อการพึ่งตนเองและรองรับภัยพิบัติ หรือ โคก หนอง นา โมเดลนี้ จะคำนึงถึง “ภูมิสังคม” เป็นสำคัญ “ภูมิ” คือ สภาพทางกายภาพ เช่น สภาพดิน น้ำลม ไฟ พันธุ์พืช เป็นต้น “สังคม” คือ วิถีชีวิตของคน วัฒนธรรม ความเชื่อ ภูมิปัญญา ดั้งเดิมที่อยู่ในพื้นที่นั้น นีคือ ตัวอย่างของการออกแบบพื้นที่ ภายใต้แนวคิด “โคก หนอง นา โมเดล”

ซึ่งเราสามารถประยุกต์ไปใช้ในพื้นที่ ที่มีภูมิสังคมแตกต่างกันไปหลากหลายรูปแบบของประเทศไทย

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ได้พูดถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประยุกต์ทฤษฎีใหม่เป็นรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” มาบริหารจัดการที่ดินของตนเอง โดยยึดการพึ่งตนเอง การบริหารจัดการที่ดินได้ ต้องมีน้ำพอเพียง โดยเลียนแบบธรรมชาติ คือ หนอง ซึ่งจะมีรูปแบบ ไค้ง ๆ เว้า ไหว่ง ๆ ข้าง ๆ ตื้น ตรงกลางลึก เก็บน้ำเหมือนธรรมชาติ โดยต้องบวกการสูญเสียจากการระเหย อย่างน้อย 1.4 เซนติเมตรต่อวัน จึงต้องมีน้ำ เพียงพอ เพราะน้ำคือชีวิต

ชีวิตของคน สัตว์ และพืช ต้องมีข้าวกิน จึงต้องปลูกข้าว ถ้าเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ก็อยู่รอดได้ เผื่อแผ่คนรอบข้าง ถ้าเหลือก็สามารถนำไปขายเพื่อหารายได้ ต้องทำนาเท่าไร ทำกินได้ มีเหลือแบ่งปัน มีน้ำกินเก็บน้ำ นานาสามารถเลี้ยงปลา ปลูกพืชผักสวนครัวได้ ผักทุกคนทำทุกตารางนิ้วให้เกิดประโยชน์ ปลูกกล้วย 5 หน่อ มะละกอ 5 ต้น ครอบครว 1 คน เลี้ยงไก่ 2 ตัว ทำให้ได้เป็นตัวอย่าง สอนลูกหลานให้ทำเป็นกิจวัตรและขยายผลให้ครัวเรือนอื่น ๆ

การบริหารจัดการขยะเปียกในครัวเรือน ในชุมชน นอกจากจะช่วยลดโลกร้อนยังนำไปเป็นปุ๋ยได้ และช่วยขยายผลสู่คนอื่น ๆ ต่อไป ช่วยกันทำทุกบ้าน ทุกที่ในอำเภอ เพื่อป้องกันภัยแล้ว ป้องกันน้ำท่วม และรักษาสังแวดล้อมให้ยั่งยืนต่อไป

ปัจจุบันกรมการพัฒนาชุมชน ลงจอบสร้างและพัฒนาตัวอย่างความสำเร็จในระดับพื้นที่ด้วย “โคก หนอง นา โมเดล” ผ่านปฏิบัติการ “เอาหม้อสามัคคี” ทั่วประเทศ โดยเน้นการเรียนรู้การบริหารจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน ตามหลักกิจกรรมธรรมชาติ ให้เป็นตัวอย่างความสำเร็จในการเรียนรู้เพื่อไปปรับประยุกต์ตามภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ให้ประชาชน “พอกิน พออยู่ พอใช้ พอมีเงิน” สู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ให้ประชาชนได้เรียนรู้ ผักหักชะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อเป็นทางรอดภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

scan me

“โครงการสร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต”

ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางรอดของคนไทย บันไดสู่ความยั่งยืน

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประยุกต์ทฤษฎีใหม่

เป็นรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล”

บริหารจัดการที่ดินของตนเองโดยยึดการพึ่งพาตนเอง

พัฒนาคือสร้างสรรค์

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนกับการขับเคลื่อนโครงการสร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“กรมการพัฒนาชุมชน ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ประยุกต์สู่การขับเคลื่อนโครงการสร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตในรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อสร้างทางรอดแก่ประชาชน ทำให้เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้”

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยความพอเพียง ดังนี้

- โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” จำนวน 33 จุด
- โครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้วยการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่ผู้นำต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 1,500 คน จากผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการพัฒนากลุ่มระบบเศรษฐกิจพอเพียง 1,100 คน และเครือข่ายเพิ่มเติมอีก 400 คน

โดยคนเหล่านี้จะกลายเป็นครูพาทำ หรือปราชญ์ชาวบ้าน เป็นพื้นที่การเรียนรู้และสร้างเครือข่ายผู้นำการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเรียนรู้ผ่านปฏิบัติการ “เอามื้อสามัคคี” เพื่อเป็นแกนนำขยายผลไปยังชุมชนหมู่บ้านทั่วประเทศต่อไป

ทั้งนี้กรมการพัฒนาชุมชน ได้มอบหมายให้ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 แห่ง ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนแล้ว จำนวน 9,340 คน และผ่านการอบรมตามหลักสูตร ดังนี้

- หลักสูตรการพัฒนาผู้นำกลุ่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1,100 คน
- หลักสูตรการออกแบบเชิงภูมิสังคมไทยเพื่อการพึ่งตนเองและรองรับภัยพิบัติ “โคก หนอง นา โมเดล” จำนวน 250 คน
- ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยการลงมือทำกิจกรรมเอามื้อสามัคคี จำนวน 7,990 คน

กรมการพัฒนาชุมชน เชื่อมั่นว่าการน้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ประยุกต์สู่การขับเคลื่อนสร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต จะส่งผลให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความมั่นคงทางอาหาร เพื่อเป็นทางรอดภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันได้

ตัวอย่าง “ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนกับบทบาทการขับเคลื่อนโครงการสร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต”

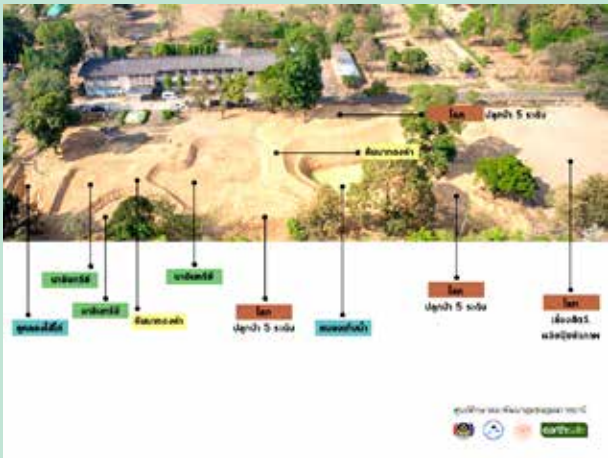
ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช

ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ของศูนย์ศึกษาฯ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และศึกษาดูงานแก่ผู้ที่สนใจ โดยจัดทำฐานการเรียนรู้ทั้ง 10 ฐาน เช่น “ฐานเกษตรแปลงใหญ่” ฐานการทำเกษตรแบบผสมผสานขนาดใหญ่ เน้นการทำเกษตรแบบอินทรีย์ เริ่มจากการปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ส้มโ่ก่อน อาศัยพื้นที่ว่างระหว่างแถวต้นไม้ปลูกพืชผักสวนครัว ช่วยสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร โดยมีสิ่งสำคัญ คือ หยุดใช้สารเคมี หันมาใช้ธรรมชาติบำบัด เพื่อสร้างอาหารที่สะอาดและปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีการทดลองโครงการ “บ้านพอเพียงต้นแบบ” ปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ เป็นการปลูกผักปลอดสารพิษ กินเอง เหลือแบ่งปันผู้อื่น และจำหน่ายได้ เริ่มดำเนินการจากสมาชิกในศูนย์ก่อน เพื่อเป็นต้นแบบแก่บุคคลภายนอก

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุบลราชธานี

ก้าวแรกในการดำเนินโครงการฯ ได้มีการปรับพื้นที่ของศูนย์ศึกษาฯ ในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ประยุตส์ “โคก หนอง นา โมเดล” โดยประสานภาคีเครือข่าย “คูโบต้าเจริญชัย” นำรถแบคโฮมาขุดคลองไส้ไก่ และปรับพื้นที่ชั้นบันไดบริเวณ โคก หนอง นา โมเดล ให้เป็นพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ให้แก่ชาวบ้าน ในการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาในการพัฒนาชีวิตผ่านกิจกรรม “เอามื้อสามัคคี” ด้วยการดำเนินการทั้งหมดไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ มีการระดมทุน และความช่วยเหลือจากจิตอาสาและภาคีเครือข่ายในจังหวัด

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนพิษณุโลก

ดำเนินกิจกรรม “การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง” แก่ประชาชนและบุคลากรทุกภาคส่วนที่มีความสนใจในเขตพื้นที่ให้บริการ 9 จังหวัด (ตาก, สุโขทัย, อุตรดิตถ์, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, พิจิตร, กำแพงเพชร, นครสวรรค์ และอุทัยธานี) พร้อมทั้งปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ของศูนย์ศึกษาฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อขยายผลให้ผู้ผ่านการอบรมเป็นพื้นที่ต้นแบบในการน้อมนำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งยังจัดทำโครงการ “หิ้วปิ่นโตไปเอามื้อ ถือจอบเสียมไปพลิกแผ่นดิน” เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาในการพัฒนาชีวิตผ่านการลงมือทำให้แก่ประชาชนอีกด้วย

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนชลบุรี

ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ของศูนย์ศึกษาฯ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามโครงการการขับเคลื่อนโครงการสร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ผ่านการอบรม 3 หลักสูตร และนำชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการเดินทางไปเรียนรู้การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ณ ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติสองสลึง จังหวัดระยอง เป็นต้น

พัฒนากรผู้มีใจรักและทุ่มเท ลงมือทำจริง เห็นผลชัดเจน

Check in ชุมชนฉบับนี้ บอกเล่าเรื่องราวของพัฒนากร ผู้มีใจรักและทุ่มเทกับการพัฒนา ลงมือทำจริง เห็นผลชัดเจนแล้วในพื้นที่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ นั่นคือ **คุณสมจิตร เต็มใจ** นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ หรือพี่ต้อม พัฒนาการผู้มีอัธยาศัยไมตรี และทำงานอย่างสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการพูดคุยกับผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มองค์กร ได้สะท้อนให้เห็นบทบาทสำคัญของพัฒนากรที่เป็นจุดเริ่มต้นของการก้าวไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนจนเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ตั้งแต่เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน และส่งกำลังใจสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

ไม่มีคำว่าเวลาราชการ
แต่เมื่อลงมือทำงาน **พื้นที่คือบ้านอีกหลัง** ขับรถมาตั้งแต่เช้ามีด ชลุมอยู่ในพื้นที่จนย่ำค่ำ นี่คือการทุ่มเทของพัฒนากรคนนี้ ที่ผู้นำและชาวบ้านเห็นจนชินตา

เมื่อถามถึงความเหนื่อยยาก
พี่ต้อมยอมรับว่าเหนื่อย เพราะภารกิจมากมายหลายอย่าง บางงานก็ยากไม่เคยทำมาก่อน ทั้งโดยหน้าที่และโดยจิตอาสา

แต่เมื่อเห็นผลความก้าวหน้า เห็นประโยชน์ที่จะเกิดกับชุมชน เปลี่ยนจากหมู่บ้านที่ได้รับการปฎิเสธว่าเป็นพื้นที่สีแดงมียาเสพติดระบาดหนัก มาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่น มีกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ เป็นจุดศึกษาดูงาน คราวเรือนก็ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นแรงบันดาลใจในการต่อยอดขยายผลไปยังเพื่อนบ้านและเครือข่ายนอกชุมชน

อีกทั้งมี**ผู้บังคับบัญชา** และ**ทีมงานพัฒนาชุมชน** **อำเภอหล่มสักที่น่ารัก** **จับมือร่วมใจกันทำงาน** ตอบโจทย์ตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน

เห็นผลที่ออกมาแบบนี้แล้ว
ชื่นใจ หายเหนื่อย และไม่อยากหยุด
การทำงานพัฒนา

พี่ต้อม พัฒนาการใจดีคนนี้บอกว่า เดิมทีเริ่มต้นบรรจุเป็นเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนเมื่อปี 2537 แล้วได้รับการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่เป็นพัฒนากรเต็มตัว เมื่อปี 2541 ตั้งแต่เป็นพัฒนากร ก็ทำงานแบบลุย ๆ ด้วย**ความตั้งใจจริง** **หมั่นเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ** ที่สำคัญคือ **แบ่งปันประสบการณ์ ประสานภาคี เครือข่ายการทำงานรอบด้าน เพื่อให้งานลุล่วงด้วยดีมาโดยตลอด**

ทำในสิ่งที่รัก หรือรักในสิ่งที่ทำ
บางสถานการณ์ เราอาจเลือกได้ว่าจะทำหน้าที่อะไร หรือไม่ทำภารกิจไหน

แล้วถ้าเราไม่สามารถเลือกได้ ต้องทำยังไง จึงจะทำงานได้สำเร็จลุล่วง แต่ไม่พ่วงความทุกข์เป็นของแถม อยู่ที่วิถีคิดหรือทัศนคติจริง ๆ ค่ะ

น้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สู่แผนปฏิบัติการ 90 วัน ปลุกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ของกรมการพัฒนาชุมชน

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

“เราเชื่อในหลักการทรงงานของในหลวง รัชกาลที่ 9 **“กษัตริย์นักพัฒนา”** มาเป็นแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันสู้กับทุกวิกฤตจากภายนอก โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งจากภายในก่อน ให้พึ่งพาตนเองให้ได้ก่อน พช.จึงได้รณรงค์ทั้งปลุกผักสวนครัว รั้วกินได้ และทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ประยุกต์สู่ **“โคก หนอง นา โมเดล”** และยิ่งมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ยิ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงสอนไว้เป็นความจำเป็นที่ทุกครอบครัวต้องทำ”

kick off 1	1-15 เมษายน 63	จะพัฒนาใครเงา... ต้องเริ่มจากตัวเราก่อน	มอบหมายเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกคน (ตั้งแต่ พจ./หน.กลุ่ม-ฝ่าย/พอ./พก.) ปลุกผักสวนครัวอย่างน้อย 5 ชนิด เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน และสร้างกระบวนการเรียนรู้ในระดับบุคคลก่อนลงไปส่งเสริมประชาชน
	↓ 1-30 เมษายน 63	ผู้นำต้องทำก่อน	ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกิจกรรมนี้คือ ผู้นำต้องทำเป็นตัวอย่าง จึงต้องขอความร่วมมือและเชิญชวนให้ผู้นำร่วมกิจกรรมปลุกผักสวนครัว เพื่อสร้างกระแสและกระตุ้นให้กิจกรรมนี้ขับเคลื่อนได้อย่างรวดเร็ว
30		พนักงานกำลังตั้งระบบทำให้ครบวงจร	อำเภอวางแผนการขับเคลื่อนร่วมกับส่วนราชการ /อปท./ กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน/องค์กรทางศาสนา/หน่วยงานในพื้นที่ และภาคีเครือข่าย โดยใช้ข้อมูลแผนที่เดินดินของ รพ.สต. และ จปฐ.
	↓	ส่งเสริมการปลุกผักสวนครัว แบบเข้าถึงทุกครัวเรือน	ทีมปฏิบัติการหมู่บ้านลงไปให้คำแนะนำและกระตุ้นปฏิบัติการ โดยทำงานแบบคนจนเน้นการพึ่งตนเอง อาจใช้ความสามัคคี ช่วยกันทำในลักษณะกลุ่มเล็ก ๆ
	1 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 63	สร้างเครือข่ายขยายผล	- เชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนแบ่งปันเมล็ดพันธุ์/ต้นกล้า - เอามื้อสามัคคีกลุ่มเล็ก ๆ ในชุมชน - รวมกลุ่มนำผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค ทำบุญ ทำทาน แบ่งปันไปแปรรูป และจำหน่าย
90		การคัดเลือกบุคคลต้นแบบและเชิดชูเกียรติ	ระดับผู้บริหาร กำหนดนโยบายและผลักดันกิจกรรมให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ระดับผู้ปฏิบัติการ ที่มีครัวเรือนในความรับผิดชอบ ปลุกผักสวนครัวเกิน 90% ระดับชุมชน ที่มีครัวเรือนปลุกผักสวนครัวเกิน 90%

กรมการพัฒนาชุมชน ภายใต้การนำของนายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ อธิบดีกรมพัฒนาชุมชน ได้เปิดปฏิบัติการ “Quick Win” 90 วันปลุกผักสวนครัว เพื่อความมั่นคงทางอาหาร โปรดติดตามการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ทั่วประเทศ ในฉบับหน้า

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565

Change for Good

8 วิธี “ทำงานที่บ้าน” ให้ “ได้งาน”

สแกนอ่านรายละเอียด
ข้อมูลได้เลยจ้า

scan me

ขอขอบคุณข้อมูลจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/871162>

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อเป็นการขยายช่องทางสื่อโดยใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนและวิถีชีวิตในชุมชนเป็นแบบฝึกหัด
3. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

คณะที่ปรึกษา

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ
นายโชคชัย แก้วป่อง
นางวิไลวรรณ ไกรโสดา
นายนิติ น้อยผาง
นายจำเริญ หววนเพ็ชร

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
ผอ.สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

ผอ.กลุ่มงานฯ ทุกกลุ่มและหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

บรรณาธิการ

นางสาวศนิชา เหล่าชัย

ผอ.กลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน

กองบรรณาธิการ

จ.อ.ณภัทร หงษ์ทอง
นายธนโชติ จันทรวง
นางสาวธวัลรัตน์ เดชบุญมา
นายไพรัตน์ จงรักษา
นางกมลณีนี วงศ์สว่าง
นางสาวธิภาพรณ มีแสงเงิน
นางสาวฉายาลักษณ์ แก้วศรีพจน์

นางชุตินณชนม์ วงษ์คำหาร
นางสาวชุตินา ภูมิแก้ว
นางสาวลดา นพรัตน์
นายภาณุมาศ ศรีสุวรรณ
นางสาวปรีศรา อ่ำมาลี
นางสาวจิรภัทร ทองมาก

สนับสนุนภาพถ่าย :

กลุ่มงานสื่อสารภาพลักษณ์องค์กร สำนักงานเลขานุการกรม

